

Силабус
навчальної дисципліни
«НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ СПЕКТРУ АУТИЗМУ»

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	«Навчання дітей з розладами спектру аутизму», мова викладання - українська
Викладачі	Чопик Олена Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти; Марціновська Ірина Петрівна, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Профайл викладачів	http://kaf-korped.kpnu.edu.ua/
E-mail:	chopik@kpnu.edu.ua irinacor_ped@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=384
Консультації	середа (13 ¹⁰ -14 ¹⁰), місце проведення – кафедра (аудиторія 22а)

Анотація до курсу

Навчальний курс «Навчання дітей з розладами спектру аутизму» є освітнім компонентом професійної підготовки. За результатами навчання здобувач вищої освіти оволодіє основними компетентностями щодо навчання та виховання дітей з розладами спектру аутизму.

2. Мета і завдання курсу

Метою викладання навчального курсу «Навчання дітей з розладами спектру аутизму» є формування професійних компетентностей для навчання, виховання, корекції поведінкових особливостей дітей з РСА та компенсації інших порушень психічного розвитку; оволодіння здобувачем вищої освіти методикою корекційної роботи з цією категорією дітей.

3. Формат курсу

Стандартний курс (очний). Передбачає проведення лекційних, практичних і лабораторних занять. Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосування для проведення відеоконференцій.

4. Результати навчання

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності:

- **ЗК-01** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
- **ЗК-08** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- **СК-02** Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами
- **СК-03** Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів

- **СК-04** Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства
- **СК-07** Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій
- **СК-08** Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища

Результати навчання:

- **РН 3** Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.
- **РН 5** Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій
- **РН 8** Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень
- **РН 11** Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності
- **РН 12** Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища
- **РН 13** Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язберезувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей

За результатами вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має:

знати:

- психофізичні особливості дітей з РСА;
- теоретичні та практичні основи навчання та виховання категорії дітей;

вміти:

- використовувати методи, форми, засоби навчання та виховання дітей з РСА з урахуванням їх особистісних характеристик в умовах різних типів закладів освіти;
- реалізувати індивідуальний підхід до цих дітей у навчанні;
- використовувати ефективні стратегії взаємодії з різними фахівцями та батьками дітей з РСА;
- аналізувати та оцінювати педагогічний процес.

5. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка), 016 Спеціальна освіта	Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка), 016 Спеціальна освіта
Рік навчання	другий/ 2022-2023	другий/ 2022-2023

Семестр вивчення	3	3
Обов'язкова / вибіркова	обов'язкова	обов'язкова
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
Кількість годин навчальних занять	46 год.	24 год.
Лекційні заняття	20 год.	10 год.
Практичні заняття	26 год.	14 год.
Семінарські заняття	0 год.	0 год.
Лабораторні заняття	0 год.	0 год.
Самостійна та індивідуальна робота	74 год.	96 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

6. Пререквізити і кореквізити курсу

Передумовою для вивчення навчального курсу «Навчання дітей з розладами спектру аутизму» має бути вивчення таких курсів, як «Вступ до спеціальності “Спеціальна освіта”», «Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами генетики», «Основи невро- та психопатології», «Олігофренопсихологія», «Основи інклюзивної педагогіки», «Інноваційні технології корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами», «Партнерська взаємодія в закладах спеціальної та інклюзивної освіти», «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності» та інші.

7. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проєктора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE.

8. Політика курсу (правила та вимоги)

Освоєння курсу «Навчання та виховання дітей з розладами спектру аутизму» передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять; активність під час занять; здача завдань у встановлені терміни; бути терпимим, відкритим і доброзичливим; конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на всіх заняттях; бути пунктуальним і обов'язковим.

Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/aIqb9CF>) та етичних норм поведінки.

Неприпустимим є пропуски з неповажних причин; користування телефонами під час занять; списування.

Якщо в силу будь-яких поважних причин здобувач вищої освіти був відсутній під час проведення контрольного заходу, то надається можливість пройти його в додатково призначений викладачем час.

Вивчення курсу передбачає академічну доброчесність здобувача вищої освіти, відповідальне ставлення до навчання та майбутньої професії. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/4TiCHkS>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/vTiVowX>).

Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, фахових кафедр та інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних, лабораторних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо). Очікується, що здобувачі будуть задавати викладачам запитання, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науковими знаннями з курсу.

Викладачі щотижня проводять консультації (офлайн і онлайн).

9. Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин денна / заочна форми навчання					
	разом	зокрема				
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторна заняття	індивідуаль на робота	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Зміст і методика навчання дітей з РСА						
Тема 1. Аутизм як особливий вид дизонтогенезу	8/6	2/1	2/1	-	-	4/4
Тема 2. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з РСА	7/7	1/1	2/1	-	-	4/5
Тема 3. Система ранньої психолого-педагогічної допомоги дітям з РСА	7/7	1/1	2/1	-	-	4/5
Тема 4. Особливості розвитку мовлення дітей з РСА	7/7	1/0	2/2	-	-	4/5
Тема 5. Методи допомоги дітям з РСА з доведеною ефективністю	7/9	1/1	2/1	-	-	4/7
Тема 6. Системна корекційно-розвивальна робота з дітьми з РСА	8/9	2/1	2/1	-	-	4/7
Тема 7. Базові програми розвитку дітей дошкільного віку з РСА	8/8	2/1	2/1	-	-	4/6
Тема 8. ТЕАССН-підхід у роботі з дітьми з РСА	7/8	1/1	2/1	-	-	4/6
Тема 9. Оперантне навчання дітей з РСА	8/8	1/1	2/1	-	-	5/6
Тема 10. Особливості навчання і виховання дітей з РСА в закладі з інклюзивним навчанням	9/8	2/1	2/1	-	-	5/6
Тема 11. Готовність фахівців до роботи з дітьми з РСА	9/8	2/1	2/1	-	-	5/6
Тема 12. Співпраця з батьками дітей з РСА	9/7	2/0	2/1	-	-	5/6
Тема 13. Сучасні підходи до проблеми навчання дітей з РСА за кордоном	10/6	2/0	2/1	-	-	6/5
Підготовка до МКР	6/6	-	-	-	-	6/6
Підготовка до екзамену	10/16	-	-	-	-	10/16
Разом	120/120	20/10	26/14		-	74/96

11. Система оцінювання та вимоги

Поточне оцінювання здійснюється на підставі якісного аналізу теоретичних знань здобувача вищої освіти, виконання здобувачем вищої освіти практичних завдань та самостійної роботи. Враховується рівень сформованості програмних компетентностей навчання, що містяться в ОНП.

Кількісне оцінювання результатів навчання

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Екзамен	Сума
30 балів	10 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Поточний контроль (30 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувача вищої освіти на навчальних заняттях – 12.

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні індивідуальні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії та норми оцінювання знань, вмінь і навичок здобувачів вищої освіти

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом з курсу на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями з курсу, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки;

		орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з курсу, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо- професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з курсу та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища,

		процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на здобувач вищої освітиську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Самостійна робота (10 балів)

Контроль за самостійною роботою здійснює на консультаціях, практичних заняттях. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється здобувачеві на практичному занятті. Максимальна оцінка за самостійну роботу оцінюється в 10 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

високий рівень 9-10 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж методичної проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє

7,5- 8,9 б.	наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях, переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 6 – 7,4 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше ніж 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні методичних понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Модульна контрольна робота (20 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. Модульна контрольна робота складається з 20 теоретичних тестових питань (кожне оцінюється у 0,5 бала) та 1 практичного питання (оцінюється у 10 балів). Таким чином за модульну контрольну роботу здобувач вищої освіти може отримати 20 балів.

До написання МКР допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання практичного питання модульної контрольної роботи:

	Характеристика знань і умінь здобувача
високий рівень 9-10 б.	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні знання, правильно використовує термінологію, розробляє алгоритм дій у формуванні певної навички дитини з РСА за АВА-технологією. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 7,5- 8,9 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, розробляючи алгоритм формування навички із незначними помилками. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

середній рівень 6 – 7,4 б.	Якщо здобувач виявляє знання й розуміння більшості теоретичних понять; не володіє усіма вимогами до розроблення алгоритму формування навичок дітей з РСА. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше ніж 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у складанні алгоритму формування навички. У роботі здобувача наявні ознаки академічної не доброчесності.

Екзамен

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю допускаються до екзамену.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Білет іспиту складається з трьох питань (1 – теоретичне, 2 – практичне).

Перше питання (20 балів) екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 18-20 б.	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 17 – 15 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 12 – 14 б	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше як 12 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямованих питань викладача.

	Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.
--	--

Під час відповіді на практичне питання (20 б.) звертається увага на такі чинники:

високий рівень 18-20 б.	Здобувач володіє практичними вміннями і навичками для підбору вправ відповідно певної технології навчання дітей з РСА; правильно формулює свої думки та обґрунтовує свою відповідь. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 17 – 15 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає незначні помилки, які сам виправляє. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 12 – 14 б	Якщо здобувач виявляє окремі практичні вміння і навички для підбору вправ відповідно певної технології навчання дітей з РСА; його пояснення неповні, він допускає неточності; не вміє обґрунтувати свої судження. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше як 12 б.	Якщо здобувач не володіє практичними вміннями і навичками для підбору вправ відповідно певної технології навчання дітей з РСА; виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Загальне оцінювання екзамену:

- 40-36 балів – високий рівень;
- 35-30 балів – достатній рівень;
- 29-24 бали – середній рівень;
- 23 бали і менше – початковий рівень.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету СОПСР та з дозволу ректора університету.

Рекомендована література:

Основна

1. Тарасун В.В. Аутологія : монографія. К : «МП Леся», 2014. 580 с. <https://lib.iitta.gov.ua/714863/1/%D0%90%D0%A3%D0%A2%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF.pdf>
2. Тарасун В.В. Нейробиологія розвитку і навчання дитини. Теорія і практика аутології. Основи психосоматики. Мультимедійний супровід навчальних дисциплін : Навчально-методичний посібник. К : Книга-плюс, 2017. 304 с.
3. Скрипник Т.В. Комплексна програма розвитку дітей з аутизмом (на допомогу фахівцям): науково-методичний посібник. К : 2013. 59с. <https://uchika.in.ua/kompleksna-programa-rozvitku-ditej-z-autizmom-na-dopomogu-fahi.html>
4. Скрипник Т.В. Стандарти психолого-педагогічної допомоги дітям з розладами аутичного спектра : навч.-метод. посіб. К : «Гнозіс», 2013. 60 с. https://lib.iitta.gov.ua/2130/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8_%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB_____pdf
5. Скрипник Т.В. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. К : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с. <http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2016.02.10/Tehnologii%20Autizma.pdf>

Додаткова

1. Модельовання шкільної ситуації як засіб підготовки до навчання дітей з аутизмом: науково-методичний посібник. К : Педагогічна думка, 2008. 104 с.
2. Островська К. О. Аутизм : проблеми психологічної допомоги. Навч. Посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 110 с.
3. Скрипник Т.В. Освіта дітей з аутизмом: від міфу до реальності: навчально-наочний посібник. К. : «Гнозіс», 2014. 26 с.
4. Скрипник Т.В. Феноменологія аутизму : Монографія. К : Видавництво «Фенікс», 2010. 320 с.
5. Сухіна І. Психологічна модель раннього втручання для дітей з аутизмом: посібник. Київ-Чернівці: «Букрек», 2017. 192 с.
6. Тарасун В.В. Концепція розвитку, навчання і соціалізації дітей з аутизмом: Навч. посіб. для вищих навч. Закладів. К : Наук. світ, 2004. 100 с.
7. Шульженко Д.І. Корекційний розвиток аутичної дитини : (книга для батьків і педагогів). К., 2011. 346 с.
8. Шульженко Д. Аутизм – не вирок : наук.- метод. вид. - Львів : Кальварія, 2010. 224 с.
9. Шульженко Д.І. Освітньо-психологічна інтеграція (інклюзія) дітей із аутизмом : монографія. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, вид-во Хортицької національної академії, 2017. 444 с.
10. Шульженко Д. І. Психологічні основи корекційного виховання дітей з аутистичними порушеннями : автореф. на здобуття наук. ступеня д-ра психологічних наук; спец. 19.00.08 - спеціальна психологія. К., 2010. 46 с.
11. Арндарук А.О. Особливості модернізації системи спеціальної освіти в країнах західної Європи та США. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія.* К: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. Вип. 29. С. 8–13.
12. Базима Н.В. Допомога батькам у вихованні дітей з аутистичними порушеннями. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгома– нова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія.* К: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. Вип. 26. С. 8–13.
13. Базима Н.В. Врахування особливостей розвитку комунікативної сфери у дітей з аутизмом в умовах інклюзивної освіти. *Науковий часопис НПУ імені МП*

Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2014. – Вип. 26. С. 8–13.

14. Будяк Л. В. Основи інклюзивної освіти: навчально–методичний посібник. Черкаси : Вид. ЧНУ, 2009. 90 с.

15. Гладуш В.А. До питання формування професійної компетентності педагога інклюзивного закладу. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. 2015. № 1(9). С. 73–80.

16. Журавльова Л.С. Аналіз зарубіжного досвіду з проблеми організації та змісту інклюзивної освіти. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. К: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. Вип. 26. С. 108

17. Ерц-Нафтульєва Ю.М. Інклюзія дітей з аутизмом в загальноосвітній системі: огляд цілей та стратегій. *Очерки по детской психиатрии. Аутизм: учебное пособие для специалистов в области охраны психического здоровья детей / Под ред. И.А. Марценковского*. Нитро NEWS, 2014. С. 216–230

18. Івашура Н. С. Компоненти успішної реалізації інклюзивної освіти. Готовність педагогів. Сучасні реалії надання допомоги особам з розладами спектру аутизму. К: 2009. С. 66– 71.

19. Івашура Н.С. Рівне наставництво в інклюзивній освіті дітей з аутизмом. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр.* К: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. № 22. – Сер. 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. С. 84–87.

20. Ільмінська Л. Інноваційні технології в корекційній роботі з аутичними дітьми. *Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково–практичної здобувач вищої освітиської конференції «Українська корекційна освіта: історія та перспективи розвитку*. Вип.1. Вид–во НПУ ім. М.П. Драгоманова, К. 2015. С. 42– 46.

21. Індекс інклюзії: дошкільний навчальний заклад: Навчально- методичний посібник. К : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 100 с.

22. Інклюзивна освіта : теорія і практика : навч.-метод. посібн. Кам'янець-Подільський нац. Ун-т імені Івана Огієнка, 2012. 192 с.

23. Крет Я. В. Рання діагностика та корекція психомоторики дітей з аутизмом: монографія. М–во освіти і науки України; Запорізьський національний університет. Запоріжжя: ЗНУ, 2007. 608 с.

24. Кротенко В.І. Психологічний супровід батьків під час навчання дітей в інклюзивних класах. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр. / за ред. В. М. Синьова*. К: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. № 24. Сер. 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. С. 315– 320.

25. Мартинчук О.В. Сутність поняття та зміст професійної компетентності фахівців у сфері інклюзивного навчання дітей з тяжкими порушеннями мовлення. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. Зб.наукових праць, 2014. 28. С.130–136.

26. Миронова С.П. Корекційно–педагогічний супровід інклюзивної освіти *Матеріали інтернет–конференції. Кам'янець–Подільський національний університет імені Івана Огієнка* [Електронний ресурс]. URL: http://fkspp.at.ua/konf2/mironova_s.p...pdf.

27. Миронова С.П., Буйняк М.Г. Погляди педагогів спеціальних закладів на проблеми інклюзивної освіти. *Збірник наукових праць Кам'янець–Подільського національного університету імені Івана Огієнка / За ред О. В. Гаврилова, В. І. Співака*. – Вип XXII в двох частинах, частина 2. Серія : Соціально–педагогічна., 2013. С.17–23.

28. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти: навчально– методичний посібник. Кам'янець–Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016.

29. Огороднійчук З. В. Психологічна адаптація до процесу навчання дітей аутистів в умовах інклюзивної освіти. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр.* / за ред. В. М. Синьова. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. № 23. Сер. 19: Корекційна педагогіка та психологія. С. 364–367.

30. Островська К.О. Соціальна адаптація дорослих осіб із загальними розладами розвитку. Л : «Тріада плюс», 2012. 576 с.

31. Рибченко Л.К. Педагогічні вимоги до інклюзивної освіти дітей з аутистичними розладами. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Зб.наукових праць.* – К.: НПУ імені Драгоманова, 2014. №28. С. 83–88.

32. Рибченко Л.К. Застосування корекційних технологій в роботі з дітьми із аутизмом. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр.* / за ред. В. М. Синьова. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. № 34. Сер. 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. С. 125–130.

33. Романчук О. Розлади спектру аутизму у запитаннях і відповідях. Львів: Свічадо, 2001. 128 с.

34. Синьов В.М. Психолого–педагогічні засади інклюзивної освіти аутичних дітей. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр.* / за ред. В. М. Синьова. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. № 22. Сер. 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. С. 415–419.

35. Синьов В.М. Шульженко Д.І. Інклюзивні проблеми дітей з аутистичним спектром порушень в загальноосвітній школі. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр.* / за ред. В. М. Синьова. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. – № 32. Ч–2. Сер. 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія.

36. Федоренко М.В. Технології регуляції поведінки у дітей з розладами аутистичного спектру. *Психологічний часопис: збірник наукових праць* / за ред. С.Д. Максименка. – №1 (5). – Вип. – Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України, 2017. –С. 53 – 65.

Рекомендовані джерела інформації

http://www.nbuu.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського
https://library.kpnu.edu.ua/	Бібліотека КПНУ імені Івана Огієнка
http://lib.meta.ua	Бібліотека
https://library.kpnu.edu.ua/ufd/page_lib.php	Електронний каталог бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
http://psycholib.freevar.com/	Бібліотека психолого-педагогічної літератури
http://www.ukrcenter.com	Український центр
http://www.innovpedagogy.od.ua/archive	Журнал «Інноваційна педагогіка»
https://aqce.com.ua/	Фахове видання «Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)»
https://sj.npu.edu.ua/index.php/kpsp/issue/archive	Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія